

PROPOSTES PER A UNA EDUCACIÓ VERITABLEMENT INCLUSIVA

Índex

Introducció	3
Argumentari previ	3
Requisits i principis per a un sistema inclusiu real	4
Etapas 0-3	5
Educació infantil (3-6) i primària (6-12)	7
Educació secundària	13
Etapes postobligatòries	17
Altres tipologies de centres educatius	21
Mesures prioritàries	28

Introducció

Des del grup de treball d'inclusiva i serveis educatius del sindicat USTEC·STEs (IAC), concretem els requisits necessaris per treballar amb clau inclusiva als centres educatius i assolir contextos educatius més inclusius i un sistema educatiu de qualitat. Per fer-ho, hem analitzat les mancances del sistema educatiu actual (en clau inclusiva) i proposem alguns canvis importants que permetin, en un primer moment, començar a revertir la situació actual.

L'objectiu del document és fer una proposta dels suports i mesures necessaris que caldria implementar als centres educatius per avançar en un sistema educatiu cada cop més inclusiu. L'objectiu final és una millora significativa de la qualitat del sistema educatiu públic d'aquest país i de les condicions laborals del personal.

Argumentari previ

L'escola inclusiva és aquella en la qual tot l'alumnat se sent acollit, atès i respectat. On tothom pot desenvolupar de la millor manera les seves capacitats, més enllà dels condicionants físics, intel·lectuals, sensorials, socials o culturals.

USTEC·STEs (IAC) som un sindicat d'educació que sempre hem apostat i defensat un sistema educatiu públic i de qualitat. Pensem que l'educació ha de ser motor de canvi i de transformació social, la palanca necessària perquè tothom pugui elaborar el seu projecte de vida personal, que li permeti un desenvolupament personal i social òptim, que possibiliti una inserció i participació plena a la societat. Vetllem i desitgem un model social on tothom tingui cabuda, se senti particip i respectat. On la diversitat sigui quelcom natural i formi part de la riquesa d'aquest país. Exigim un sistema educatiu públic que vetlli pels principis democràtics i ètics d'una societat com la nostra, que garanteixi la igualtat d'oportunitats de totes les persones i que s'erigeixi en motor i agent transformador cap a una societat més justa i inclusiva.

La inclusió, igual que l'equitat, no només és indicador de la qualitat d'un sistema educatiu, ha de formar part del seu ADN. Des d'aquesta perspectiva, USTEC·STEs (IAC) defensem que el principi d'inclusió no és qüestionable, és quelcom necessari, just i desitjable que ha de formar part del nostre sistema educatiu. Malauradament, ens trobem molt lluny d'un sistema educatiu inclusiu, per la manca de voluntat i implicació del Departament d'Educació, que a falta d'un pressupost digne en educació, d'una bona planificació i de capacitat, fa inviable assolir un model educatiu inclusiu real. Hem denunciat i exigit des de fa molts anys un desplegament veritable del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Un sistema educatiu inclusiu ha de vetllar per tot l'alumnat. Malauradament, en aquests moments, tenim moltes evidències que el sistema no és capaç de donar resposta a una bona part de l'alumnat. Això provoca el malestar evident de tota la comunitat educativa; el cansament, la frustració, la indefensió i l'emprenyament del col·lectiu docent i el col·lectiu laboral d'atenció educativa, davant les mancances del sistema i les dificultats per assegurar una bona atenció educativa i de qualitat, al conjunt de tot l'alumnat. Volem un model inclusiu, però amb totes les garanties que el facin possible.

En aquest document, hem analitzat les mancances i les necessitats del sistema educatiu i hem elaborat una proposta de totes les mesures i recursos universals, addicionals i intensius necessaris que caldria desplegar i implementar per fer possible i avançar en un sistema inclusiu real en tots els nostres centres educatius.

Requisits i principis per a un sistema inclusiu real

1. Per poder desplegar i implementar les mesures i recursos necessaris per a un model d'escola inclusiva explicats en el Decret 150/2017, en primer lloc, es requereix una **inversió digna** en educació. Reclamem i exigim assolir, tal com marca la mateixa LEC, un **6% del PIB en educació**. Segons les dades públiques d'IDESCAT, el 6% del PIB de 2025 equival a 19.000 milions d'euros. El pressupost inicial d'Educació segons les mateixes fonts per a l'any 2025, ha estat de 6.838 milions d'euros (un 2,16% del PIB)!
2. La inclusió parteix que tot l'alumnat s'ha de sentir atès, acollit i respectat. Des d'aquest punt de vista, la primera de les mesures universals que cal implementar de forma urgent, per la millora significativa que comportaria en atenció a tot l'alumnat (beneficiària al conjunt de la població escolar), és una **baixada significativa de les ràtios** escolars. En aquest document elaborem una proposta.
3. Necessàriament, cal refer les plantilles dels centres educatius. Cal elaborar nova normativa i resolucions per les quals es fixen els criteris generals i el procediment per confeccionar les plantilles de professorat i personal laboral d'atenció educativa (PAE) dels centres educatius. Cal **més professorat, ordinari i especialista, i més PAE** per poder donar resposta a les necessitats actuals dels centres educatius i millorar l'atenció educativa de tot l'alumnat. En aquest document elaborem una proposta.
4. Per poder treballar en clau inclusiva, hem de repensar les **tasques i funcions** docents, així com els models organitzatius amb la **creació dels espais i dotacions horàries** necessaris per treballar des d'una mirada inclusiva als centres educatius. Cal garantir la coordinació i el treball col·laboratiu i participatiu de docents, especialistes i personal laboral d'atenció educativa per oferir una millor resposta educativa a l'alumnat; per garantir la presència, la participació i el progrés de tot l'alumnat. Els actuals marcs horaris de docents i PAE ho fa inviable. En aquest document elaborem una proposta.

5. Amb el compliment dels criteris i requisits anteriors, cal una bona **planificació** a llarg termini. És necessària implementar, amb bon criteri professional i amb coherència, les mesures i recursos necessaris en funció de les necessitats i el context. Cal assegurar que qualsevol recurs o mesura implementada, sigui en clau inclusiva.

Etapa 0-3

Apostem perquè l'etapa 0-3 sigui una etapa educativa obligatòria i responsabilitat del Departament d'Educació, amb les dotacions i recursos pertinents.

Suports:

SUPORT	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Tutoria	2 EDU (educador/a de llar d'infants) grup I0 i 1 EDU grup d'I1 i I2, aplicar les ràtios recomanades per Europa i, si no és així, doblar personal (2 EDU per aula).	Entenem que el centre és d'1 línia (augment proporcional de la dotació)
Suport	1 EDU per cada nivell o cada dues aules	
Complementària	1 EDU per cada curs	
Equip directiu	Direcció + coordinació pedagògica	Reforçar la direcció per millorar la gestió i coordinació pedagògica
Educació especial	1 EEE (educador/a d'educació especial) per cada curs, mínim 1	Ràtio màxima de 10 infants amb NEE per cada EEE
Salut	1 infermer/a escolar	Segons les necessitats de l'alumnat
Integració	1 INS en llars d'alta complexitat	
Auxiliars	AEE en funció de les necessitats del centre (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari"

Mesures:

Ràtio	Segons les directrius europees: I0=4, I1=6, I2=8, i alumnat amb NEE val 2
CAEI (Comissió d'atenció educativa inclusiva)	Espais per la previsió, concreció i aplicació dels suports i mesures educatives al centre per una escola inclusiva. Fixar un espai setmanal i amb la suficient dotació horària, amb participació de l'equip de mestres especialistes en el suport en la inclusió, PAE, serveis educatius, referents de cicles, equip directiu i altres professionals, si escau
Serveis educatius	Atenció si escau i assessorament des d'I0 (no a I2 com ara per temes d'escolarització a I3)

0-3 a l'escola rural

SUPORT	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Tutoria	Mínim 2 EDU en qualsevol cas (parella educativa) per I1 i I2, 1 EDU per cada 4 lactants d'I0 (en el cas que s'apliqui la mesura d'entrada de lactants)	Els infants d'I0 haurien de poder tenir la mateixa oportunitat d'entrar al primer cicle d'infantil abans de fer l'any. Actualment són I0 però entren a l'any. Ràtio actual I3. L'alumnat NEE val per 2.
Complementària	Suport educatiu de la rural	Els infants de primer cicle de la rural són alumnat de ple dret, tenen els mateixos drets i han de rebre la mateixa atenció que la resta de l'alumnat del centre

Educació infantil (3-6) i primària (6-12)**Complexitat estàndard****Suports:**

SUPORT	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Tècnic/a especialista en educació infantil	1 TEEI / aula (I3) 1 TEEI / 2 aules (I4 i I5)	Mínims
Mestres d'educació especial*	4 MEE / escola 1 línia de 9 grups (augment proporcional de dotació)	Comptem que correspon 1 per cada cicle
Audició i llenguatge*	2 MALL / escola 1 línia de 9 grups (augment proporcional de dotació)	
Integració	1 INS / escola 1 línia de 9 grups (augment proporcional de dotació)	Marc d'actuació i funcions diferenciades (juntament amb ES, equips psicosocials)
Educació social	1 ES / escola 1 línia de 9 grups (augment proporcional de dotació)	Han de formar part del Departament d'Educació
Auxiliars	AEE en funció de les necessitats del centre (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixis sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari".
Educació especial	Obligatòriament presents en les escoles amb SIEI Resta d'alumnes: 1 EEE per cicle en escola d'1 línia (augment proporcional de dotació)	
Infermer/a escolar	1 infermer/a escolar	Atenció alumnes amb malalties cròniques complexes i promoció de la salut
Aula d'acollida	1 AA cada 5 alumnes	Ajustar la dotació cada 2 mesos, assegurar atenció a tots els centres si no arriben als mínims (mestre suport a l'aula per a ràtios AA més petites)

Suport intensiu a l'escola inclusiva (SIEI)*	2 MEE + 1 EEE, ràtio: 5	Seguiment i coordinació periòdica fixada en graella per part dels professionals del CSMIJ. Imprescindible un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut
Aula integral de suport (AIS)*	1 MEE + 1 EEE, ràtio: 2	Imprescindible seguiment, suport i coordinació amb professionals del CSMIJ amb graella horària setmanal i un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut
SIEI+*	1 MEE + 1 EEE, ràtio: 2 INS segons necessitat (increment de la dotació si hi ha alumnat NEE amb vulnerabilitat social)	Seguiment i coordinació periòdica fixada en graella per part dels professionals del CSMIJ. Imprescindible un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut. Atenció i assessorament sistemàtic per part de fisioterapeutes i logopedes, suport des de l'EAP.
Suports intensius a l'audició i llenguatge (SIAL)	2 MALL + 1 EEE, ràtio: 5	Necessitat d'establir coordinacions entre tutors/es, mestre especialista i CREDA per garantir la participació i progrés de l'alumnat a l'aula ordinària. Atenció i assessorament sistemàtic per part del CREDA.
CEEPSIR	Presència als centres en funció de les necessitats i recursos de centre.	

*La normativa vigent estableix que els i les **mestres especialistes en el suport a la inclusió** són MEE, MALL, mestres de SIEI, SIEI+ i SIAL. Són professionals que necessàriament han de formar part de les CAEI dels centres educatius. Donen suport a l'alumnat amb NEE i NESE. Per desenvolupar les **funcions** que els són pròpies (que s'organitzen en funció dels suports i mesures i intensitat), és totalment imprescindible la disposició d'**espais de coordinació** amb la resta de docents i PAE per orientar/assessorar/programar i planificar les sessions d'aula de l'alumnat NESE i NEE, garantir treballar en clau inclusiva i assolir els principis de participació i progrés d'aquest alumnat a l'aula ordinària. Sense aquests espais és impossible treballar en clau inclusiva.

Mesures:

MESURA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Ràtio	15 alumnes / aula	
Espais amb dotacions horàries (horari fix)	- Mestres especialistes en escola inclusiva: 6 h - Resta docents: 3 h (a reduir de les lectives) / +1 h per alumnat SIEI/SIEI+/AIS/SIAL (si escau) - PAE: 3 h (a reduir de les hores d'atenció a l'alumnat)	Per garantir la coordinació entre docents i personal especialista (mestres especialistes en educació inclusiva) per a l'atenció de l'alumnat NESE i NEE i possibilitar-ne la participació o progrés a l'aula ordinària. Si escau, participació de professionals dels serveis educatius.
Codocència / desdoblaments / agrupaments flexibles**	4 mestres suport / escola 1 línia de 9 grups (augment proporcional de la dotació)	
Acció tutorial	Tutoria: reducció de 2 h lectives per desenvolupar les tasques i funcions de l'acció tutorial	Imprescindible el coneixement de l'alumne/a per personalitzar l'aprenentatge i per a l'acompanyament personalitzat de l'alumnat en els àmbits personal, social i acadèmic (pal de pallar del Decret 150/2017)
CAEI	Fixar un espai setmanal i amb la suficient dotació horària, amb participació de l'equip de mestres especialistes en el suport en la inclusió, PAE, serveis educatius, referents de cicles, equip directiu i altres professionals, si escau	Potenciar-les, espais per a la previsió, concreció i aplicació dels suports i mesures educatives al centre per una escola inclusiva
Equips o comissions psicosocials	Fixar un espai setmanal i amb prou dotació horària, amb participació de la direcció del centre, EAP, INS i ES, referents de cicles, serveis socials implicats i altres professionals, si escau	El context socioeconòmic que tenim és molt complex i requereix, de forma urgent, una resposta adequada i professional. No és una mesura pensada només per als CMC, s'ha d'estendre a tots els centres educatius.

Projectes de convivència de centre reals	Creació d'equips de treball multidisciplinari i d'una comissió de seguiment, per a la seva elaboració, aplicació, seguiment i avaluació, amb la participació de tota la comunitat educativa (docents, PAE, equip directiu, serveis educatius i personal especialista d'altres instàncies i/o organismes). Reducció de 5 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	En el context actual, el benestar emocional es troba en greu perill. Sentir-se acollit i respectat és un dels principis irrenunciables de l'escola inclusiva, per això cal donar importància a un document cabdal que forma part del PEC. Cal elaborar-lo amb professionalitat, amb un caràcter proactiu i preventiu que possibiliti la millora de la convivència escolar i el benestar emocional de tota la comunitat educativa. Aquesta funció mai pot recaure en una sola persona (COCOB), ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Pla d'orientació educativa del centre	Constitució d'equips de treball multidisciplinaris i amb participació de tota la comunitat educativa per elaborar, aplicar, seguir i avaluar el pla d'orientació de centre. Reducció de 3 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	Cabdal per possibilitar un bon coneixement i acompanyament a tot l'alumnat en l'elaboració d'un projecte de vida personal, social, acadèmic i professional. Aquesta funció ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Espais de coordinació del PAE	Participació del PAE en tots els espais de coordinació educativa del centre. Mínim 6 h setmanals.	Cal garantir un marc horari comú per a tot el PAE.

****Partim de la Resolució per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per confeccionar les plantilles de professorat de les escoles per al curs 2025-2026 i de supressió o transformació dels llocs de treball docents. Les 5 hores/grup que el Departament aplica com a mesures de suport addicionals valorem que són totalment insuficients.**

Altres complexitats*

TIPOLOGIA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Centres d'alta complexitat	Augment d'un 15% de la plantilla del centre (docent i PAE)	En funció del context i els indicadors del centre, caldrà valorar on cal incidir en l'augment dels suports i de les mesures de caràcter addicional. Es preveu un augment significatiu en l'equip psicosocial del centre educatiu.
Centre de màxima complexitat	Augment d'un 25% de la plantilla del centre (docent i PAE)	

*A l'efecte de calcular les plantilles de mestres, per determinar la tipologia de cada escola es tenen en compte els **indicadors** socioeconòmics i d'entorn del centre següents: nivell socioeconòmic de les famílies de l'alumnat d'ESO, nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials amb dictamen de l'EAP i alumnes nouvinguts segons l'àrea geogràfica de procedència. Tipologies: complexitat estàndard, complexitat alta i màxima complexitat.

Centres d'educació especial

PROPOSTA	OBSERVACIONS
Ràtio 1: 2 (TEA i pluridiscapacitat) / 1 MEE + 1 EEE Ràtio 2: 4 (DIM, DIS i altres) / 1 MEE + 1 EEE Altres dotacions (per cada 20 alumnes) • 2 MALL • 1 mestre especialista d'educació física • 1 mestre especialista de música • 1 INS • 1 infermer/a escolar (jornada completa al centre) • Fisioterapeutes de l'EAP (suport i atenció alumnat) • CREDA (suport i atenció en funció de les necessitats) • EAP (suport sistemàtic i coordinació)	- Imprescindible l'elaboració de <u>Plans de Treball conjunts entre educació i salut</u>. Són alumnes amb necessitats educatives i, sovint, de salut. Cal un treball col·laboratiu i participatiu per part del Departament d'Educació i el Departament de Salut. Cal una implicació directa (amb graella horària fixada) pel personal especialista del Departament de Salut per atendre i donar resposta a les necessitats de l'alumnat. - Necessitat d'un treball sistemàtic i de seguiment amb professionals del CSMIJ. - Creació d'equips de coordinació, avaluació i seguiment integrats per personal del centre educatiu, personal del CSMIJ, serveis socials i INS.

Escoles rurals

Escoles úniques, ZER

Suports:

SUPORT	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Mestres d'educació especial	1 MEE per ZER	
Educació especial	1 EEE per ZER	
Integració	1 INS per zona	
Auxiliars	AEE en funció de les necessitats del centre (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari".

Mesures:

MESURA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Garantir la codocència a les unitats amb multinivell	Augmentar la dotació proporcionalment al nombre d'unitats	Garantir que les hores de totes les especialitats no quedin afectades per assegurar la codocència
SIEI itinerant de zona	1 MEE +1 EEE itinerants	Figures especialistes itinerants de ZER

Educació secundària**Complexitat estàndard****Suports:**

SUPORTS	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Orientació	1 OE per cada dos grups (augment proporcional de la dotació)	El criteri actual per fixar els llocs de treball d'OE (especialistes en atenció a la diversitat i inclusiva als instituts) als instituts d'ESO és inadequat i insuficient
Educació especial	Obligatòriament presents en les escoles amb SIEI, SIEI+ i AIS Resta alumnat NESE: 1 EEE per cada 2 grups (augment proporcional de la dotació)	
Auxiliars	En funció de les necessitats de l'alumnat (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari". Incloure atenció alumnat SIEI i SIEI+.
Integració	1 INS / 4 grups (augment proporcional de la dotació)	Marc d'actuació i funcions diferenciades (juntament amb ES, equips psicossocials)
Educació social	1 ES/ 8 grups (augment proporcional de la dotació)	Han de formar part del Departament d'Educació
SIEI	2 OE + 1 EEE, ràtio: 5 *INS segons necessitat (increment de la dotació si hi ha alumnat NEE amb vulnerabilitat social) *Suport fisioterapeutes i logopedes de l'EAP	Seguiment i coordinació periòdica fixada en graella per part dels professionals del CSMIJ. Imprescindible un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut
SIEI+	1 OE + 1 EEE, ràtio: 2 *INS segons necessitat (increment de la dotació si hi ha alumnat NEE amb vulnerabilitat social) *Suport fisioterapeutes i logopedes de l'EAP	Seguiment i coordinació periòdica fixada en graella per part dels professionals del CSMIJ. Imprescindible un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut

AIS	1 OE + 1 EEE, ràtio: 2 *INS segons necessitat (increment de la dotació si hi ha alumnat NEE amb vulnerabilitat social)	Seguiment i coordinació periòdica fixada en graella per part dels professionals del CSMIJ. Imprescindible un Pla de treball consensuat entre Educació-Salut
AA	1 AA per cada 5 alumnes	Especialistes en llengua. Imprescindibles per garantir una bona immersió. Ajustar la dotació cada 2 mesos i assegurar atenció a tots els centres si no arriben als mínims (professorat de suport a l'aula per a ràtios AA més petites)
SIAL	2 MALL + 1 EEE, ràtio: 5	Necessitat d'establir coordinacions entre tutors/es, especialista i CREDA per garantir la participació i progrés a l'aula ordinària. Atenció i assessorament sistemàtic per part del CREDA.
Salut	1 infermer/a escolar	Atenció alumnat amb malalties cròniques complexes i promoció de la salut a l'escola.

Mesures:

MESURA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Ràtio	20 alumnes per aula	
Espais amb dotacions horàries (horari fix)	- Orientació educativa: 6 h - Resta docents: 3 h (a reduir de les lectives) / + 1 h per alumnat SIEI/SIEI+/AIS/SIAL (si escau) - PAE: 3 h (a reduir de les hores d'atenció alumnat)	Per garantir la coordinació entre docents i personal especialista (orientació educativa) per a l'atenció de l'alumnat NESE i NEE i possibilitar-ne la participació o progrés a l'aula ordinària. Si escau, participació de professionals dels serveis educatius.

Codocència / desdoblaments / agrupaments flexibles / aules obertes / programes de diversificació curricular / suports a l'aula / atenció directa millora resultats / PIM / etc.**	+25 hores addicionals per grup d'alumnes	Mesures que comporten una millor atenció a tot l'alumnat i que cal implementar en funció del context, necessitats i valoració per part de la CAEI
Acció tutorial	Tutoria: reducció de 3 h lectives per desenvolupar les tasques i funcions de l'acció tutorial (independent de l'hora de tutoria grupal)	Imprescindible el coneixement de l'alumne/a per personalitzar l'aprenentatge i per a l'acompanyament personalitzat de l'alumnat en els àmbits personal, social, acadèmic i professional (pal de paller del Decret 150/2017) En un context de final d'etapa educativa (obligatòria), moment molt important per qualsevol adolescent, l'orientació educativa pren una especial rellevància.
CAEI	Fixar un espai setmanal i amb prou dotació horària, amb participació de l'equip d'orientació, PAE, serveis educatius, referents de cicles, equip directiu i altres professionals, si escau	Potenciar-les, espais per a la previsió, concreció i aplicació dels suports i mesures educatives al centre per una escola inclusiva. La dedicació horària dependrà de les necessitats i la complexitat de cada centre.
Equips o comissions psicosocials	Fixar un espai setmanal i amb prou dotació horària, amb participació de la direcció del centre, EAP, INS, ES, referents de cicles, serveis socials implicats i altres professionals, si escau	El context socioeconòmic que tenim és molt complex i requereix, de forma urgent, una resposta adequada i professional. No és una mesura pensada només per als CMC, s'ha d'estendre a tots els centres educatius. La dedicació horària dependrà de les necessitats i la complexitat de cada centre.

Projectes de convivència de centre reals	Creació d'equips de treball multidisciplinari i d'una comissió de seguiment, per a la seva elaboració, aplicació, seguiment i avaluació, amb la participació de tota la comunitat educativa (docents, PAE, equip directiu, serveis educatius i personal especialista d'altres instàncies i/o organismes). Reducció de 5 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	En el context actual, el benestar emocional es troba en greu perill, especialment als centres de secundària, on la dificultat de convivència és un dels principals problemes detectats. Cal donar-hi una resposta urgent, sentir-se acollit i respectat és un dels principis irrenunciables de l'escola inclusiva. Per això és important aquest document cabdal del PEC. Cal elaborar-lo amb professionalitat, amb un caràcter proactiu i preventiu que possibiliti la millora de la convivència escolar i el benestar emocional de tota la comunitat educativa. Aquesta funció mai pot recaure en una sola persona (COCUBE), ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Pla d'orientació educativa del centre	Constitució d'equips de treball multidisciplinaris i amb participació de tota la comunitat educativa per elaborar, aplicar, seguir i avaluar el pla d'orientació de centre. Reducció de 5 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	Cabdal per possibilitar un bon coneixement i acompanyament a tot l'alumnat en l'elaboració d'un projecte de vida personal, social, acadèmic i professional. Aquesta funció ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Espais de coordinació del PAE	Participació del PAE en tots els espais de coordinació educativa del centre. Mínim de 6 h setmanals.	Cal garantir un marc horari comú per a tot el PAE.

****Partim de la Resolució per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per confeccionar les plantilles de professorat dels instituts per al curs 2025-2026.** Partint del càlcul d'hores de professorat per impartir el nivell de l'ESO (punt 2.1), entenem que les hores que fixa el Departament en concepte de millora de l'atenció a l'alumnat d'ESO (punt 2.3) són clarament insuficients i per això fem aquesta proposta. En instituts estàndard, per implementar aquesta mesura, el Departament dona una sobredotació (suma apartat 2.3 i 2.4) aproximada de 0,28 docents/grup = 5 h/grup. La proposta de millora (25 h/grup), comportaria una sobredotació d'1,4 docents/grup.

Altres complexitats*

TIPOLOGIA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
centres de complexitat mitjana	+ 35 hores addicionals per grup d'alumnes	Per implementar mesures com la codocència / desdoblements / agrupaments flexibles / aules obertes / programes de diversificació curricular / suports a l'aula / atenció directa millora resultats / etc. (en funció del context i indicadors del centre) per la millora de l'atenció de tot l'alumnat. Es preveu un augment significatiu en els equips psicosocials del centre educatiu.
centres de complexitat alta	+ 40 hores addicionals per grup d'alumnes	
centres de complexitat molt alta	+ 50 hores addicionals per grup d'alumnes	

*A l'efecte de calcular les plantilles de professorat, per determinar la tipologia de cada institut, es tenen en compte els indicadors socioeconòmics i d'entorn del centre següents: nivell socioeconòmic de les famílies de l'alumnat d'ESO, nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials amb dictamen de l'EAP i alumnes nouvinguts segons l'àrea geogràfica de procedència. Tipologies: estàndard, mitjana, alta o molt alta.

Etapes postobligatòries

Formació professional i batxillerat

Suports:

SUPORTS	DOTACIÓ	OBSERVACIONS
Orientació educativa	Batxillerat: 1 OE per cada 2 grups FP: 1 OE per cada 60 alumnes	Incorporació d'OE, del Departament d'Educació, en aquestes etapes. A FP ha de ser especialitzada en aquesta etapa i el sistema d'FP a Catalunya. Actualment la dotació és insuficient.

Auxiliars	AEE en funció de les necessitats de l'alumnat (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari"
Integració	2 INS per cada 60 alumnes	Equips psicosocials als centres d'FP i batxillerat
Educació social	1 ES per cada 60 alumnes	
Educació especial	EEE en funció de les necessitats d'atenció educativa de l'alumnat	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari"
Llenguatge de signes	Intèrpret de llenguatge de signes	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari". Cal internalitzar el servei, que sigui plantilla del CREDA amb dotació d'hores de coordinació.
Itineraris formatius específics	Ràtio: 10 alumnes per curs 1 OE 1 tècnic/a mòduls professionalitzadors 1 INS	Implementació d'IFE a tots els centres de secundària que imparteixin FP i a tots els centres d'educació especial (segons tipologia alumnat). Diversificació de l'oferta d'IFE i ampliació de l'oferta a la resta de NEE.

Mesures:

La primera de les mesures estructurals i de caràcter urgent, és la creació d'una direcció general del Departament d'Educació i Formació Professional que vetlli per l'educació inclusiva en aquestes etapes educatives postobligatòries no universitàries. L'actual direcció general d'inclusiva del Departament d'Educació s'emmarca en l'educació obligatòria i oblida la resta d'etapes educatives no universitàries.

MESURA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Ràtio	Batxillerat: 22 alumnes / aula CFGB i PFI: 10 alumnes /aula CFGM: 15 alumnes / aula CFGs: 20 alumnes / aula	
Espais amb dotacions horàries (horari fix)	• Orientació educativa: 4 h • Resta docents: 2 h (a reduir de les lectives)	Per garantir la coordinació entre docents i personal especialista (orientació educativa) per a l'atenció de l'alumnat NESE i NEE i possibilitar-ne la participació o progrés a l'aula ordinària. Cal la participació dels professionals dels serveis educatius i del PAE.
Codocència / desdoblaments / agrupaments flexibles / suports a l'aula / etc.**	• Batxillerat: +15 h addicionals per grup • CFGB/PFI: +10 h addicionals per grup • CFGM/CFGs: +15 h addicionals per grup	Mesures que comporten una millor atenció a tot l'alumnat i que cal implementar en funció del context i les necessitats
Acció tutorial	Tutoria: reducció de 2 h lectives per desenvolupar les tasques i funcions de l'acció tutorial	Imprescindible el coneixement de l'alumne/a per personalitzar l'aprenentatge i per a l'acompanyament personalitzat de l'alumnat en els àmbits personal, social, acadèmic i professional (pal de paller del Decret 150/2017)
Equips o comissions psicossocials	Fixar un espai setmanal i amb prou dotació horària, amb participació de la direcció, EAP, INS, ES, referents de cicles, serveis socials implicats i altres professionals, si escau	El context socioeconòmic que tenim és molt complex i requereix, de forma urgent, una resposta adequada i professional. No és una mesura pensada només per als CMC, s'ha d'estendre a tots els centres educatius.

Projectes de convivència de centre reals	Creació d'equips de treball multidisciplinari i d'una comissió de seguiment, per a la seva elaboració, aplicació, seguiment i avaluació, amb la participació de tota la comunitat educativa (docents, PAE, equip directiu, serveis educatius i personal especialista d'altres instàncies i/o organismes). Reducció de 5 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	En el context actual, el benestar emocional es troba en greu perill, especialment als centres de secundària, on la dificultat de convivència és un dels principals problemes detectats. Cal donar-hi una resposta urgent, sentir-se acollit i respectat és un dels principis irrenunciables de l'escola inclusiva. Per això és important aquest document cabdal del PEC. Cal elaborar-lo amb professionalitat, amb un caràcter proactiu i preventiu que possibiliti la millora de la convivència escolar i el benestar emocional de tota la comunitat educativa. Aquesta funció mai pot recaure en una sola persona (COCOBÉ), ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Pla d'orientació educativa del centre	Constitució d'equips de treball multidisciplinaris i amb participació de tota la comunitat educativa per elaborar, aplicar, seguir i avaluar el pla d'orientació de centre. Reducció de 5 h lectives setmanals a docents i PAE implicats.	Cabdal per possibilitar un bon coneixement i acompanyament a tot l'alumnat en l'elaboració d'un projecte de vida personal, social, acadèmic i professional. Aquesta funció ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Serveis educatius	Traspàs, assessorament, seguiment de l'alumnat NEE i atenció a l'alumnat si escau (CREDA, CREDV, fisioterapeuta)	Actualment els serveis educatius no donen servei als estudis postobligatoris. Imprescindible el traspàs, assessorament i seguiment de l'EAP.

****Partim de la Resolució per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per confeccionar les plantilles de professorat dels instituts per al curs 2025-2026. Al càlcul d'hores de professorat per impartir els ensenyaments de batxillerat (punt 2.2), proposem aquest augment d'hores en concepte de millora de l'atenció a l'alumnat.**

Altres tipologies de centres educatius

Centres de formació de persones adultes (CFA)

Suports:

SUPORTS	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Orientació educativa	2 OE per CFA d'una línia (dels ensenyaments i nivell que imparteixen) (augment proporcional de la dotació)	Suport que per primera vegada s'ha incorporat en alguns CFA, s'ha d'implementar de forma generalitzada i amb una dotació adequada
Educació especial	EEE en funció de les necessitats d'atenció educativa de l'alumnat	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari"
Auxiliars	AEE en funció de les necessitats de l'alumnat (mobilitat i autonomia)	Cap alumne/a que ho requereixi sense el suport (principi de la necessitat). Dotació en funció del "Protocol per avaluar les necessitats de suport complementari"
Integració	1 INS per CFA d'una línia (dels ensenyaments i nivells que s'imparteixen) (augment proporcional de la dotació) 2 INS per CFA d'una línia en contextos especialment desfavorits (dels ensenyaments i nivells que s'imparteixen) (augment proporcional de la dotació)	Context especialment divers, diferents necessitats de l'alumnat (graduar en ESO, continuar formant-se, incloure's a la societat, accedir a altres etapes...). L'orientació i acompanyament és cabdal per donar resposta a les necessitats educatives, formatives i personals i possibilitar la participació i progrés a la societat.

Educació social	1 ES per CFA d'una línia (dels ensenyaments i nivells que s'imparteixen) (augment proporcional de la dotació)	Aquest col·lectiu ha de formar part del Departament d'Educació
Salut	Infermer/a escolar en funció de les necessitats	Atenció a l'alumnat amb malalties cròniques complexes

Mesures:

MESURA	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Ràtio	20 alumnes per aula (per cada ensenyament i nivell impartit)*	
Espais amb dotacions horàries (horari fix)	- Orientació educativa: 4 h - Resta docents: 2 h (a reduir de les lectives)	Per garantir la coordinació entre docents, PAE i personal especialista (orientació educativa) per a l'atenció de l'alumnat NESE i NEE i possibilitar-ne la participació o progrés a l'aula ordinària.
Codocència / desdoblaments / agrupaments flexibles / suports a l'aula / etc.*	+15 hores addicionals per grup d'alumnes	Mesures que comporten una millor atenció a tot l'alumnat i que cal implementar en funció del context i necessitats
Acció tutorial	Tutoria: reducció de 2 h lectives per desenvolupar les tasques i funcions de l'acció tutorial	Imprescindible el coneixement de l'alumne/a per personalitzar l'aprenentatge i per a l'acompanyament personalitzat de l'alumnat en els àmbits personal, social, acadèmic i professional (pal de paller del Decret 150/2017)
CAEI	Fixar un espai setmanal/quinzenal amb participació d'orientació educativa, representants de la direcció del centre, coordinacions i serveis	Potenciar-les o crear-les, espais per a la previsió, concreció i aplicació dels suports i mesures educatives al centre per una escola inclusiva.
Equips o comissions psicosocials	Fixar un espai setmanal/quinzenal amb participació de la direcció del centre, EAP, INS, ES, coordinació de cicle, serveis socials implicats i altres	Molt necessari per la complexitat social als centres i per avançar en una escola inclusiva, especialment en centres amb un context especialment desfavorit.

Projectes de convivència de centre reals	Creació d'equips de treball multidisciplinari i d'una comissió de seguiment, per a la seva elaboració, aplicació, seguiment i avaluació, amb la participació de tota la comunitat educativa (docents, PAE, equip directiu, serveis educatius i personal especialista d'altres instàncies i/o organismes). Reducció de 2 h lectives setmanals a docents implicats.	En el context actual, el benestar emocional es troba en greu perill, sentir-se acollit i respectat és un dels principis irrenunciables de l'escola inclusiva. Per això és important aquest document cabdal del PEC. Cal elaborar-lo amb professionalitat, amb un caràcter proactiu i preventiu que possibiliti la millora de la convivència escolar i el benestar emocional de tota la comunitat educativa. Aquesta funció mai pot recaure en una sola persona (COCOBÉ), ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Pla d'orientació educativa del centre	Constitució d'equips de treball multidisciplinaris i amb participació de tota la comunitat educativa per elaborar, aplicar, seguir i avaluar el pla d'orientació de centre. Reducció de 4 h lectives setmanals a docents implicats.	Cabdal per possibilitar un bon coneixement i acompanyament a tot l'alumnat en l'elaboració d'un projecte de vida personal, social, acadèmic i professional. Als CFA, ha d'adquirir especial rellevància per la diversitat de l'alumnat inscrit. L'elaboració, implementació i seguiment del projecte ha de recaure en un òrgan del centre expressament constituït per assolir els objectius esmentats.
Serveis educatius	Traspàs, assessorament, seguiment de l'alumnat NEE i atenció a l'alumnat si escau (CREDA, CREDV, fisioterapeuta)	Actualment els serveis educatius no donen servei als CFA. Imprescindible el traspàs, assessorament i seguiment de l'EAP. Els CFA han de gaudir de tots els serveis que formen part dels serveis educatius.

*L'educació i la formació al llarg de la vida és un dret fonamental. En aquest mateix sentit, s'ha de garantir i no es pot establir un mínim de matriculació per impartir un ensenyament o nivell de l'educació de les persones adultes.

Escoles oficials d'idiomes (EOI)

Suports:

SUPORT	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Orientació educativa	1 OE per cada 20 grups (augment proporcional de la dotació)	Suport que per primera vegada s'ha incorporat en algunes EOI, s'ha d'implementar de forma generalitzada i amb una dotació adequada
EAP	Assessorament i coordinació	Actualment els serveis educatius no donen servei a les EOI. Imprescindible l'assessorament i seguiment de l'EAP. Les EOI han de gaudir de tots els serveis que formen part dels serveis educatius.

Serveis educatius

L'últim Decret de Serveis Educatius, on es descriu i s'expliciten els serveis, la definició i la descripció, l'organització, els objectius, les funcions, les tasques encomanades, etc. és de l'any 1994. El sistema educatiu actual poc té a veure amb el de 1994. El context actual és molt complex i les necessitats dels centres, alumnat i entorn han crescut de forma exponencial els últims anys. És urgent l'elaboració i la publicació d'un nou Decret dels Serveis Educatius per tal d'ordenar i redefinir els objectius, les funcions i tasques que cal desenvolupar.

De forma paral·lela, cal un concurs de trasllats de serveis educatius. Per a qualsevol professional que hi treballi, és un dret inherent com a funcionari/ària de carrera poder optar a una plaça definitiva en aquests serveis i a la mobilitat.

SERVEI	DOTACIÓ	OBSERVACIONS
EAP	1 EAP per cada 2 centres educatius (màxim 3 centres, en funció de la mida, complexitat, zona o municipi)	El context actual és molt complex i les necessitats del sistema educatiu han crescut de forma exponencial els últims anys, la dotació actual és significativament insuficient.. Cal limitar l'atenció del professional de l'EAP a un màxim de 2-3 centres educatius a la setmana (repartiment equilibrat, en funció línies del centre i complexitat), per garantir una atenció professional i de qualitat als centres, docents, alumnes, famílies i zona. Cal potenciar la funció assessora d'aquests equips, prioritzant l'avaluació inclusiva i dels contextos educatius, per avançar en un entorn cada cop més inclusiu i en un sistema educatiu plenament inclusiu. Els serveis educatius han d'oferir atenció i assessorament a tots els centres educatius que formen part del sistema educatiu que no són universitaris.
CREDA	Dotació en funció de: - L'atenció de l'alumnat (cap alumne/a sense atenció) - Funció orientadora, formadora i assessora per part de professionals del CREDA, per impulsar mesures universals i d'escola inclusiva que facilitin la inclusió de l'alumnat. Cal garantir un mínim del 30% d'horari d'atenció a centre per desenvolupar aquestes funcions.	Tot l'alumnat que ho requereixi, amb discapacitat auditiva o trastorn greu del llenguatge o la comunicació, ha de disposar de l'atenció especialitzada del servei. Tot l'alumnat creditor d'aquesta atenció (detectats per mitjà dels respectius protocols de detecció i necessitat d'atenció logopèdica) ha de gaudir del suport. Cal afinar els protocols perquè el CREDA atengui l'alumnat que li pertoca per necessitats i perfil. Imprescindible el suport MALL a totes les escoles, per detectar i atendre les dificultats en la comunicació i llenguatge de l'alumnat. Un percentatge d'aquest alumnat requereix una atenció més especialitzada, la del CREDA. El filtratge que pot portar a terme la figura MALL és important en aquest sentit. Cal garantir la tasca d'orientació i assessorament a docents i famílies, la formació al professorat especialista (MEE, MALL, SIAL) i l'assessorament a centres en el desplegament de mesures universals i de l'escola inclusiva que facilitin la inclusió de l'alumnat. Cal garantir les dotacions d'AUD en cada CREDA i el manteniment, millora i dotació de les eines i de les cabines audiometries. La dotació actual és clarament insuficient.

CREDV	Dotació en funció de: • L'atenció de l'alumnat (cap alumne/a sense atenció) • Funció orientadora, formadora i assessora per part de professionals del CREDV, per impulsar mesures universals i d'escola inclusiva que facilitin la inclusió de l'alumnat. Cal garantir un mínim del 30% d'horari d'atenció a centre per fer-ho.	Tot l'alumnat que ho requereixi, amb discapacitat visual greu, ha de disposar de l'atenció especialitzada del servei. Cal garantir la tasca d'orientació i assessorament a docents i famílies, la formació al professorat i l'assessorament a centres en el desplegament de mesures universals i de l'escola inclusiva que facilitin la inclusió de l'alumnat.
CRETDIC	Màxim 30 intervencions per curs escolar per professional del CRETDIC	Aquest servei té com a finalitat afavorir la inclusió, la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats educatives associades a trastorns de l'espectre autista, trastorns mentals i trastorns de conducta. Les funcions es concreten en els àmbits de professorat, centres, serveis educatius i zona. Bona part de les intervencions s'emmarquen en l'assessorament que porten a terme als centres que tenen escolaritzat alumnat d'aquesta tipologia i en les formacions adreçades al professorat, especialistes, suports intensius i serveis educatius. Les demandes d'assessorament per part dels centres al CRETDIC han crescut moltíssim els últims anys. Ens trobem en un context on les NEE s'han incrementat de forma exponencial. La detecció i l'augment significatiu d'alumnat TEA o amb trastorns de la conducta o mentals és un fet rellevant als centres educatius i requereix una resposta educativa adequada, que implica necessàriament assessorament i formació d'aquest servei especialitzat. La dotació actual d'aquest servei, donada la demanda, és significativament insuficient.

Fisioteràpia	1 fisioterapeuta per cada 10 alumnes a atendre (atenció sistematitzada i de seguiment)	Finalitat d'afavorir la inclusió, la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats educatives associades a trastorns o dificultats motrius. Funció orientadora, formadora i assessora per part de professionals dels EAP, per impulsar mesures universals i d'escola inclusiva que facilitin la inclusió de l'alumnat. Les funcions es concreten en els àmbits alumnat, professorat, centres, famílies, serveis educatius i zona.
CRP	Augment significatiu de les plantilles per garantir el desenvolupament de les funcions	Augment considerable de les funcions i tasques a desenvolupar, amb un lideratge molt significatiu en les formacions i assessoraments a zona i centre. La burocràcia ha augmentat de forma exponencial els últims anys.
ELIC	Màxim 5 centres per professional, 3-4 aules d'acollida i 1 pla educatiu d'entorn	Donada la complexitat del sistema educatiu actual, aquest servei ha anat assumint més funcions i la dotació, per donar una resposta de qualitat a les demandes, és clarament insuficient. Especialment en un moment on la llengua catalana perilla i aquesta figura pot ser essencial per dinamitzar-la als centres.
Treball social	Mínim 2-3 treballadors/es socials (en funció de la complexitat de la zona i del conjunt de centres que cal atendre) dels EAP. A les zones educatives amb presència significativa de CMC caldria duplicar aquesta dotació.	El context socioeconòmic actual és complex i precari i les necessitats socials de les famílies han crescut de forma exponencial els últims anys. Cal, de forma urgent, una resposta adequada i professional, per això la urgència de crear a tots els centres educatius una comissió psicosocial, amb la participació de diversos professionals i agents educatius. No és una mesura pensada només per als CMC, s'ha d'estendre a tots els centres educatius. La dotació actual, donada la complexitat descrita, és significativament insuficient per donar una resposta eficient. Cal garantir l'acollida a totes les famílies que arriben en un centre educatiu i detectar-ne les necessitats i els possibles condicionants socioeconòmics i culturals, per elaborar els respectius informes NESE i garantir una escolarització equitativa i inclusiva.
Educació social		És imprescindible la coordinació amb la resta d'agents socials del Departament d'Educació. Cal redefinir-ne el marc d'actuació.
Logopèdia	1 logopeda per cada 2 SIEI+	Professionals dels EAP.

Mesures prioritàries

Resulta complicat portar a terme un rànquing dels suports i mesures exposats i descrits en aquest document. Tot és important. Hem intentat descriure un context, amb els suports i les mesures necessàries, per possibilitar un sistema que treballi en clau inclusiva. Els criteris poden ser diversos en funció dels beneficis que pugui comportar a determinats col·lectius, al conjunt del sistema educatiu, al benestar emocional de la comunitat educativa... No obstant això, aquestes són les mesures prioritàries a establir:

1. Ràtios significativament més baixes
2. Augment de les plantilles docents (ordinaris i especialistes) i PAE
3. Creació d'espais i dotacions horàries per a la coordinació entre docents, especialistes, PAE i serveis educatius per a una bona planificació de la resposta educativa per a l'alumnat NESE (especialment, l'alumnat NEE)
4. Creació d'equips psicosocials a tots els centres educatius per donar resposta a la complexitat social existent en el context educatiu
5. Projectes de convivència reals, amb la creació d'equips de treball i comissions per a l'elaboració i implementació als centres educatius per a la millora de la convivència escolar i el benestar emocional de tota la comunitat educativa
6. Potenciació dels serveis educatius de forma molt significativa per poder acompanyar i assessorar en la transformació real del sistema educatiu en un sistema plenament inclusiu
7. Aposta per la inclusió en les etapes postobligatòries i no obligatòries (0-3 anys), dotant dels recursos, suports i les mesures necessaris

